

Lisans Düzeyinde Turizm Eğitimi Alan Öğrencilerin Örgüt Kültürü Algısı¹

Yrd. Doç. Dr. S. Banu YILDIZ
Balıkesir Üniversitesi Turizm Fakültesi
banugulec23@hotmail.com

Özet: Bu çalışmanın amacı, eğitim kurumlarında örgüt üyeleri tarafından paylaşılan temel değerler, inançlar, varsayımlar, normlar, semboller ve uygulamalardan oluşan örgüt kültürünün önemini vurgulamak ve bir akademik örgütte alt kültür grubu olan öğrencilerin, örgüt kültürü algılarını belirlemektir. Bu amaç doğrultusunda Balıkesir Üniversitesi Turizm Fakültesi (BTİOYO) üçüncü ve dördüncü sınıf öğrencilerine anket uygulanmıştır. Demografik değişkenlere ilişkin verilerin yorumlanmasında frekans ve yüzde analizinden yararlanılmıştır. Öğrencilerin örgüt kültürü algılarının hangi boyutlardan oluştuğunu belirlemek için ifadeler faktör analizine tabi tutulmuştur. Faktör analizinden elde edilen boyutların demografik özellikler açısından farklılık gösterip göstermediğini belirlemek amacı ile bağımsız t testi ve tek yönlü varyans analizi (ANOVA) yapılmıştır. Çalışmanın sonuçlarına göre öğrencilerin genel olarak örgüt kültürü algılarının olumlu olduğu, beş boyuttan oluştuğu ve en fazla olumlu algılanan boyutun ise aidiyet/etkinlik boyutu olduğu tespit edilmiştir. Öğrencilerin okuduğu sınıf, okudukları bölüm, okudukları bölümü isteyerek tercih etme ve sektörde çalışma durumları açısından anlamlı farklılıklar bulunmuştur. Ayrıca örgüt kültürünün tüm alt boyutları arasında anlamlı ve pozitif ilişki vardır.

Anahtar Kelimeler: Örgüt kültürü, Akademik örgütler ve Öğrenci algıları.

Organizational Culture Perception of Undergraduate Students Studying in the Field of Tourism

Abstract: The purpose of this study, is to highlight the importance of the fundamental values shared by members of the organization in educational institutions, beliefs, assumptions, norms, symbols and to determine the organizational culture perception of the students who are sub-culture the organizational culture consisting of application and academic organizations. Questionnaire was administered to third and fourth grade students attending to Balıkesir University School of Tourism for this purpose (BTİOYO). The

¹ Bu çalışma 13-16 Kasım 2014 tarihinde 15. Ulusal Turizm Kongresi'nde sunulan bildirinin genişletilmiş halidir.

interpretation of data on demographic variables and frequencies and percentages were used for the analysis. Students' perceptions of organizational culture consists of statements to determine which size were subjected to factor analysis. Independent samples t test and one-way analysis of variance (ANOVA) were made to determine whether the dimensions obtained from factor analysis differ in terms of demographic characteristics. According to the results of the study it has been identified that students generally have positive perceptions of organizational culture, and the maximum is the positive perception of belonging size / dimension of activity. There were significant differences in terms of the work situation between their preferences and working in the sector. There is also a significant and positive relationship between all the dimensions of organizational culture.

Keywords: *Organizational culture, academic organizations and student perceptions.*

Giriş

Küreselleşme ve kitle iletişim araçlarındaki gelişmelere bağlı olarak toplumlar ve kültürler arasındaki etkileşim giderek artmış ve bu süreçte kültür, en çok tartışılan, üzerinde durulan kavramlardan biri durumuna gelmiştir (Şişman, 2011). Literatürde kültürle ilgili pek çok tanım yapılmıştır. Kültür genel anlamda, toplumun bir üyesi olarak bireyin öğrendiği, bilgi, sanat, ahlak, gelenekler gibi diğer birikimleri kapsayan, kuşaktan kuşağa aktarılan, karmaşık bir bütünlük biçiminde tanımlanmaktadır (Sabuncuoğlu, 2001: Yalçın ve diğ., 2004). En geniş anlamıyla kültür, “bir toplumun tüm yaşam biçimi” olarak özetlenebilir (Köse ve diğ., 2001: 221).

Kültür tanımlarını incelediğimiz zaman, kültürün üst kuşaklardan miras olarak devralındığı, bu mirasın yaşandığı ve sonraki kuşaklara yine miras olarak devredildiği görülmektedir (Aktan ve diğ., 2007). Kültür, örgütün kötü günlere dayanmasına, iyi günlerde de fırsatları en iyi şekilde değerlendirmesine yardımcı olacak bir birlik ve güç kaynağıdır. Güçlü bir kültür insanların çoğu zaman nasıl davranacaklarını belirleyen gayri resmi kurallar sistemidir. (Acuner, 2010: 10).

Toplumların sahip olduğu kültür gibi, ortak amaçları gerçekleştirmek üzere bir çatı altında toplanmış insan toplulukları olan örgütlerin de kültürü vardır (Vural ve diğ., 2007). Örgüt kültürü, toplum kültürünün bir alt kültürüdür. Dolayısıyla örgüt kültürü, bir örgütün içinde yer alan bireylerin davranışlarını yönlendiren normlar, değerler, inançlar ile paylaşılan ortaklaşa anlamlar ve semboller bütünlüğü, alışkanlıklar sistemi olarak ifade edilir (Köse ve diğ.,

2001). Örgüt kültürü, zengin akademik geçmişi ve kuramsal bilgi birikimi ile literatürde her zaman önemli çalışma konusu olmuştur (Seymen, 2008).

Kültüre yönelik bu yoğun ilgiden eğitim örgütleri de payını almıştır. Birçok farklı örgütte olduğu gibi eğitim örgütlerinin kendilerine özgü özellikleri, uğraşı alanlarının doğrudan insan olması ve yoğun etkileşimlerin yaşanması, eğitim örgütlerinde de kültürel yapının incelenmesinin gerekliliğini artırmaktadır (Yılmaz ve diğ., 2005).

Akademik bir örgüt olarak üniversitelerin var oluş nedenleri eğitim, öğretim ve bilimsel araştırmalar yapmaktır. Bunları en iyi şekilde yerine getirmek güçlü ve iyi bir örgüt kültürüne sahip olmakla gerçekleşebilir. Üniversitelerde mevcut örgüt kültürünün ortaya konmasının, bu örgütlerin yaşantısına ışık tutarak kurumun amaçlarına ulaşmasında ve başarılı olmasında yol göstereceği düşünülmektedir (Bakan ve diğ., 2004: 117).

Her kültür, ortak sorunlara, etkileşimlere ve deneyimlere bağlı olarak, belirli ortak anlayışların geliştirildiği alt kültürlerden oluşmaktadır (Erdem ve diğ., 2001). Akademik örgütlerde alt kültür, öğrenci, yönetim, akademik ve idari personelin etkileşimi ile oluşmaktadır. Akademik örgütlerde akademik personelin ve öğrencilerin örgüt kültürüne ilişkin algılarının belirlenmesi, kültürün araştırma ve öğrenci yetiştirme süreçlerinin geliştirilmesindeki rolü nedeniyle önemlidir (Erdem ve diğ., 2001). Bu çalışma da lisans düzeyinde turizm eğitimi alan öğrencilerin örgüt kültürü algılarını belirlemek amacıyla yapılmaktadır. Yükseköğretim kurumlarında öğrencilerin örgüt kültürü algılarını belirlemek için yapılmış araştırma sayısı sınırlıdır. Bu çalışma örgüt kültürünün zayıf ve güçlü yönlerini belirlemekte, mevcut durumun hangi şekilde geliştirilmesi gerektiği konusunda bilgi vermekte ve araştırmacılara kaynak oluşturmaktadır.

Çalışma üç bölümden oluşmaktadır. Birinci bölümde konu ile ilgili literatür taraması yapılmıştır. İkinci bölümde araştırmanın yöntemi, bulguları; son bölümde ise araştırmaya ilişkin sonuç ve öneriler sunulmuştur.

1. Örgüt Kültürü

Örgüt kültürü, pek çok uzman tarafından tanımlanmıştır. Schein (1990) örgüt kültürünü, "örgütün çevreyle uyumu ve içsel bütünleşme sorunlarının çözümü sürecinde bulunmuş, keşfedilmiş veya öğrenilmiş, işlevselliği nedeniyle dikkate alınan ve bu yüzden de grup üyelerine öğretilmesi gereken, doğru algılama, düşünme, duygu, ilişkiler, değerler ve temel varsayım kalıplarıdır." biçiminde tanımlamaktadır (Aydoğan, 2004: 5; Doğan, 2007: 104). Örgüt kültürü, bir örgütü oluşturan üyelerin paylaştıkları anahtar değerler, standartlar, inançlar ve anlayışlar topluluğudur. Örgüt kültürü, o örgütün çevrede

tanınmasını, değerini, toplumsal standartlarını, çevredeki diğer örgüt ve bireylerle ilişki biçimlerini ve düzeylerini de yansıtır. Bu fonksiyonu ile kültür, örgütü topluma bağlayan, onun toplum içindeki yerini, önemini ve hatta başarısını belirleyen, rekabet avantajı sağlayan en önemli araçlardan biridir (Eren, 1998).

Örgüt kültürü, aynı zamanda farklı toplumsal kültürlerden gelen, çeşitli istek, ihtiyaç ve beklentilere sahip insanların ortak bir amaçla bir kuruluşun çatısı altında birleşmesini sağlayan önemli birleştirici bir güçtür (Acuner, 2010: 1). Örgütler tarafından açıkça düzenlenmiş ve paylaşılmış temel değerler güçlü kültürü oluşturmaktadır (Vural, 2003: 49). Güçlü örgüt kültürüne sahip işletmelerde çalışanların kimlikleri örgütün kültürüyle bütünleşmiştir. Kültür öğeleri birbirine bağlı ve uygundur, herkes tarafından paylaşılmaktadır (Aydoğan, 2004). Böyle örgütte çalışanlarda motivasyon, bağlılık ve performans artışı görülmekte ve örgütten ayrılma oranları azalmakta, dolayısıyla örgütün performansı da artmaktadır (Aktan ve diğ., 2007; Erdem ve diğ., 2001).

Örgüt kültürünü oluşturan öğeler incelediğinde Schein (1984) tarafından yapılan sınıflandırmanın literatürde kabul gördüğü görülmektedir. Bu sınıflandırma örgüt kültürünün artifaktlar, değerler ve temel varsayımlardan oluşmaktadır (Bakan ve diğ., 2004; Yılmaz ve diğ., 2005). Artifaktlar; sembolleri, hikâyeleri, efsaneleri, ritüelleri, ödülleri ve seremonileri içeren kültürün gözle görülebilen (somut) yönüdür. Değerler; örgüt üyelerinin, olay, durum ve davranışları değerlendirmede, yargılamada benimsemiş oldukları ölçüt ve fikirlerdir. Temel varsayımlar; örgüt üyelerinin, çevreyle ilişkiler, insan ilişkileriyle ilgili olarak paylaştıkları temel inançlardır (Schein, 1984). Değerler ve temel varsayımlar kültürün gözle görülemeyen (soyut) yönünü oluşturmaktadır.

Örgüt kültürü çalışmalarında eğitim örgütleri kültürü, okul kültürü önemli yer teşkil etmektedir. Bireyin sosyalleşmesini sağlamak ve bireyde istenilen yönde bilgi, beceri ve tutum kazandırmak için okulun etkili bir örgütsel kültüre sahip olması gerekir (Terzi, 2000). Stolp'a göre (1996) güçlü gelenekleri, törenleri, ritüelleri ve sembolleri içeren ve derinden algılanan okul kültürü, öğrenci başarı ve motivasyonu ile öğretmenlerin verimlilik tatminlerini olumlu yönde etkilemektedir (Erdem ve diğ., 2001).

Akademik bir örgüt olan üniversiteler farklı kültürlere ait bireylerden meydana gelmektedir. Üniversitelerin ortak kültürünü oluşturan alt kültürler arasında en sıklıkla üzerinde durulan alt kültür grubu, öğretim elemanlarıdır (Bakan ve diğ., 2004; Gizir, 2007). Öğretim elemanlarının örgüt kültürüne yönelik olumlu algıları, motivasyonlarını ve performanslarını etkilemekte ve kurumun amaçlarına ulaşılmasında etkin rol oynamaktadır (Erdem ve diğ., 2001: 38). Üniversitelerde diğer önemli alt kültür grubu öğrencilerdir. Öğrenciler, çeşitli çevrelerden gelen farklı kültürlere ait bireylerdir ve zaman içinde

üniversitenin kültürel yapısından etkilemekte ve kimi zaman da bu kültürel yapıyı şekillendirmektedir (Güneş, 2011).

Akademik bir örgüt olan üniversitelerde öğrencilerin örgüt kültürü algılarını belirlemek üzere yapılmış sınırlı sayıda çalışma mevcuttur. Bu çalışmalar özet halinde aşağıda yer almaktadır.

Erdem ve İşbaşı (2001) tarafından yapılan çalışmanın amacı, Akdeniz Üniversitesi İ.İ.B.F. son sınıf öğrencilerinin örgütsel yaşama yönelik algılarını belirlemektir. Araştırma sonuçlarına göre öğrenciler, aidiyet, semboller ve öğretim üyeleri ile olan iletişim boyutunda olumlu algılara sahipken örgütsel yapı-işleyiş boyutunda daha çok olumsuz algılara sahip olduğu görülmektedir. En yüksek oranda olumlu cevaplar sırası ile fiziki mekânlar, törenler, öğretim üyelerinin insancıl yaklaşımı, öğretim üyelerinin iletişime açık olması, araştırma görevlilerinin ilgisi, İ.İ.B.F. öğrencisi olma ayrıcalığı ifadelerine aittir. Olumsuz ifadeler ise, bölümler arası uyumun olmadığı, diğer bölümlerin işleyişinin bilinmediği, derslerin verilmiş şeklinin beceri ve düşünceyi geliştirme özelliği olmadığı yönündeki ifadelerdir.

Yılmaz ve Oğuz'a (2005) ait çalışmanın amacı, Ankara Üniversitesi Eğitim Bilimleri Fakültesi son sınıf öğrencilerinin örgüt kültürüne ilişkin algılarını ortaya koymaktır. Araştırma sonucunda aidiyet, güç mesafesi ve iletişim boyutunda öğrencilerin olumlu algılarının olduğu; semboller ve örgütsel yapı boyutunda olumsuz algılarının olduğu tespit edilmiştir. En yüksek oranda olumlu algılamaları içeren ifadeler sırası ile diğer üniversitelerin aynı bölümündeki öğrenciler ile rekabette kendilerini şanslı gördükleri, fakültenin dışarıda olumlu bir imajı olduğu, araştırma görevlilerinin öğrencilere yardımcı olduğu, öğretim üyelerinin öğrencilere yaklaşımının insancıl olduğu ve Ankara Üniversitesi öğrencisi olmanın ayrıcalık olduğu ifadelerine aittir. Olumsuz algılamaları içeren ifadeler ise, fakültenin geçmişine ait hikâyelerin yeni öğrencilere aktarılmadığı, fiziki mekânların özgün olmadığı, uygulamalar açısından bölümler arasında uyum olmadığı, farklı sınıflardaki öğrenciler arasında iletişimin güçlü olmadığı ve yöneticilerin sorunları gidermede başarılı olamadığı ifadeleridir.

Köksal'a (2007) ait çalışmanın amacı ise örgüt kültürünün önemini vurgulamak ve öğrencilerin örgüt kültürüne yönelik algılarını belirlemektir. Balıkesir Üniversitesi İktisadi İdari Bilimler Fakültesi, Necatibey Eğitim Fakültesi ve Fen Edebiyat Fakültesi son sınıf öğrencilerini kapsayan çalışmanın sonuçlarına göre öğrencilerin güç mesafesi ve iletişim boyutlarında olumlu algılamaya, örgütsel yapı-etkinlik ve semboller boyutlarında ise olumsuz algılara sahip oldukları belirlenmiştir.

Argon ve Kösterelioğlu'nun (2009) çalışmasının amacı eğitim fakültesi öğrencilerinin fakülte kültürü ve üniversite yaşam kalitesine ilişkin algılarını ve aralarındaki ilişkiyi belirlemektir. Araştırmanın verileri 2007-2008 Eğitim Öğretim

Yılında Abant İzzet Baysal Üniversitesi Eğitim Fakültesi'nde öğrenim gören dördüncü sınıf öğrencilerinden elde edilmiştir. Araştırmada öğrencilerin fakülte kültürüne ilişkin algılarının olumlu olduğu, üniversite yaşam kalitesi açısından en kaliteli olarak algıladıkları boyutun "Karara katılım" boyutu olduğu, en düşük düzeyde algıladıkları boyutun ise "Gelecek" boyutu olduğu bulunmuştur.

Güneş'in (2011), çalışmasının amacı Gazi Üniversitesi İktisadi ve İdari Bilimler Fakültesi dördüncü sınıf öğrencilerinin üniversite kültürü algı düzeylerini belirlemektir. Araştırma sonuçlarına göre öğrencilerin üniversite örgüt kültürüne ilişkin algı düzeylerinin orta düzeyde olduğu tespit edilmiştir. Öğrenciler açıklık alt boyutu açısından genel olarak en olumsuz düşüncelere sahiptirler. Öğrenciler açıklık ve ödül sistemi alt boyutları dışındaki tüm alt boyutlarda orta düzeyde örgüt kültürü algısına sahiptirler. Orta düzeyde algılanan alt boyutlar arasında güç mesafesi alt boyutunun öğrenciler tarafından diğerlerine oranla daha olumlu olarak algılandığı söylenebilir. Genel olarak bakıldığında, demografik değişkenler açısından; örgüt kültürünün alt boyutlarından bazıları ile cinsiyet, yaş, bölüm ve derslere devamlılık arasında istatistiksel olarak anlamlı bir farklılığa rastlanmakla birlikte, öğrenci topluluklarına üyelik ile örgüt kültürünün alt boyutları arasında anlamlı bir farklılığın bulunmadığı görülmüştür.

Köker ve Alemdar (2013) çalışmalarında Ege Üniversitesi İletişim Fakültesi öğrencilerinin okul kültürüne yönelik algılarının üniversite öğrenciliği boyunca değişim yönünü ortaya koymayı amaçlamışlardır. Bu nedenle 2009-2010 Eğitim Öğretim Yılında birinci sınıfta olan öğrencilerden, dört yıl boyunca aynı soru formu ile veri toplanmıştır. Araştırma sonucuna göre, güç mesafesi boyutu, tüm yılların ortalamaları incelendiğinde öğrencilerin en fazla pozitif görüş bildirdikleri kültürel boyuttur. Sırasıyla aidiyet ve iletişim ise tüm sınıflarda en pozitif algılanan kültürel boyutlardır. Bununla birlikte aidiyet algısına dair değerler her geçen yıl azalmıştır. Benzer şekilde iletişim boyutundaki olumlu yargı son sınıfa geldiğinde kararsıza dönüşmüştür.

Bu çalışmalardan da görüldüğü üzere literatürde turizm öğrencilerinin örgüt kültürü algılarını belirlemeye yönelik bir çalışma olmadığı tespit edilmiştir. Özellikle 40 yıllık bir geçmişi olan Balıkesir Turizm Fakültesi'nde (BTİOYO'da) bu çalışmanın yapılması bu nedenle anlamlıdır.

2. Araştırmanın Yöntemi

Araştırmanın temel amacı, lisans düzeyinde turizm eğitimi alan öğrencilerin örgüt kültürü algılarını belirlemektir. Ayrıca öğrencilerin örgüt kültürü algılarının demografik değişkenlere göre fark edip etmediği belirlenmeye çalışılmıştır. Araştırmanın evrenini 2013-2014 Eğitim Öğretim Yılında Balıkesir Üniversitesi Turizm Fakültesi 3 ve 4. sınıf öğrencileri (toplamda 557 öğrenci) oluşturmaktadır. Bunun sebebi, 3. ve 4. sınıf öğrencilerin, kurumdaki örgüt kültürünü algılamak için gerekli olan azami süreyi okulda geçirmiş olmalarıdır.

Araştırmaya, fakültede dört yıldan fazla eğitim gören öğrenciler dâhil edilmemiştir. Bunun sebebi de bu öğrencilerin fakülteye karşı olumsuz yargılarının yüksek olması ihtimalidir.

Araştırmanın örneklem grubu ana kütlelin üzerinden seçilmiş olup, ana kütleli temsil gücüne sahip örneklem gruplarından her birine anket uygulanarak araştırma için gerekli olan veriler elde edilmeye çalışılmıştır. Sağlıklı veri elde edilen anket sayısı 316'dır. Anket uygulanması 2014'ün Mayıs- Haziran aylarında gerçekleştirilmiştir. Araştırmada öğrencilerin örgüt kültürü algıları belirlemek için Erdem ve İşbaşı (2001), Yılmaz ve Oğuz'un (2005) çalışmalarından faydalanılmıştır.

Verilerin analizinde SPSS 19.0 programı kullanılmıştır. Anket iki bölümden oluşmakta; birinci bölümde demografik özelliklere yönelik sorular, ikinci bölümde öğrencilerin örgüt kültürü algılarını belirlemek için oluşturulan ifadeler yer almaktadır. Bu ifadelerin değerlendirilmesinde "5'li Likert Ölçeği" kullanılmıştır (5: Kesinlikle katılıyorum, 4: Katılıyorum, 3: Kararsızım, 2: Katılmıyorum, 1: Kesinlikle katılmıyorum). Demografik değişkenlere ilişkin verilerin yorumlanmasında frekans ve yüzde analizinden yararlanılmıştır. Öğrencilerin örgüt kültürü algılarının hangi boyutlardan oluştuğunu belirleyebilmek amacı ile ifadeler faktör analizine tabi tutulmuştur. Faktör analizinden elde edilen boyutların demografik özellikleri itibari ile farklılık gösterip göstermediğini belirlemek amacı ile bağımsız örneklem t testi ve tek yönlü varyans analizi (ANOVA) uygulanmıştır.

Araştırma kapsamına alınan, Balıkesir Üniversitesi Turizm Fakültesi, 1438 sayılı Kanun'a göre 1975 yılında Bursa İktisadi ve İdari Bilimler Akademisine bağlı olarak Balıkesir İşletmecilik ve Turizm Yüksekokulu adıyla kurulmuştur. 1982 yılına kadar İşletmecilik ve Turizm bölümlerinde öğretim yapılmıştır. 2547 sayılı Kanun ile Yüksekokul, ad ve statü değiştirilerek Uludağ Üniversitesi Balıkesir Turizm İşletmeciliği ve Otelcilik Yüksekokulu adını almıştır. 1992 yılında ise Yüksekokul, 3837 sayılı Kanun'la Balıkesir Üniversitesine bağlı olarak Turizm İşletmeciliği ve Otelcilik Yüksekokulu adını almıştır. 25 Nisan 2013 tarihinde Resmi Gazete'de yer alan 2013/ 4559 sayılı kararla Balıkesir Üniversitesi Turizm Fakültesi olmuştur. Balıkesir Üniversitesi Turizm Fakültesi, turizm öğretiminde 40 yılı bulan köklü geçmişi, çağdaş eğitim ortamı, güçlü akademik kadrosuyla Türkiye'de turizm eğitim ve öğretimi ile özdeşleşmiştir (Balıkesir Üniversitesi Turizm Fakültesi Tarihçesi).

3. Araştırmanın Bulguları

Araştırmaya katılan öğrencilerin demografik ve sektöre ilişkin özelliklerinin dağılımı tablo 1'de verilmiştir. Öğrencilerin % 53.8'inin erkek, % 67.1'i 22 ve 24 yaşları arasındadır. % 36.4'ü okuduğu bölümü ilk dört tercih

arasında, %34.8'i ise beşinci ve dokuzuncu tercih etmiştir. Araştırmaya katılan öğrencilerin % 42.7'si Seyahat İşletmeciliği, % 41.8'i Konaklama İşletmeciliği bölümünde okumaktadır. Katılımcılar, üniversiteye gelmeden önce eğitim alma durumlarını % 65.5 oranında hayır olarak belirtmiştir. Öğrencilerin % 74.4'ünün okuduğu bölümü isteyerek seçmesi, %56'sının turizm sektöründe çalışmak istemesi dikkate değer bir sonuçtur.

Tablo1: Araştırmaya Katılan Öğrencilerin Demografik Bulguları

Demografik Değişkenler		Frekans	% Oranı
Cinsiyet	Kız	146	46.2
	Erkek	170	53.8
Yaş	18-21	64	20.3
	22-24	212	67.1
	25-27	35	11.1
	27 yaş ve üzeri	5	1.6
Okuduğu bölümün kaçınıcı tercihi olduğu	1-4	115	36.4
	5-9	110	34.8
	10-14	41	13.0
	15-19	50	15.8
Okuduğu bölüm	Konaklama İşletmeciliği	132	41.8
	Seyahat İşletmeciliği	135	42.7
	Turist Rehberliği	49	15.5
Okuduğu sınıf	3.sınıf	139	44.0
	4. sınıf	177	56.0
Üniversiteye gelmeden önce turizm eğitimi alma durumu	Evet	109	34.5
	Hayır	207	65.5
Okuduğum bölümü isteyerek seçtim.	Evet	235	74.4
	Hayır	81	25.6
Turizm sektöründe çalışmak istiyorum.	Evet	177	56.0
	Hayır	139	44.0

Araştırmaya katılan öğrencilerin örgüt kültürü algılarının dağılımına ilişkin aritmetik ortalama ve standart sapma değerleri Tablo 2'de verilmiştir. Öğrencilerin "Okulda, açılış, kapanış, turizm haftası gibi günlerde törenlere önem verilir.", "Öğrenciliğim sona erse bile, kendimi Turizm Fakülteli

(BTİÖYO'lu) olarak göreceğim.”, “Okulun geçmişine ilişkin anılar, öyküler, olaylar eski öğrenciler tarafından yenilere aktarılır.”, “Bu üniversitede Turizm Fakültesi öğrencisi olmak bir ayrıcalıktır.” ifadelerine yüksek oranda katıldıkları yani olumlu algıları olduğu görülmektedir. Öğrencilerin “Okulumuzda uygulamalar açısından bölümler arasında yüksek uyum vardır.”, “Fakülte, aile, toplum ve iş dünyasındaki beklentileri karşılamaktadır.”, “Okulun fiziki mekânları diğer fakültelere göre farklı ve özgündür.”, “Öğretim üyeleri hatalara karşı toleranslı davranırlar.” ifadelerinde kararsız kaldıkları ortaya çıkmıştır.

Tablo 2: Araştırmaya Katılan Öğrencilerin Örgüt Kültürü Algılarının Dağılımı

İfadeler	\bar{X}	ss
1.Okulumuzda uygulamalar açısından bölümler arasında yüksek uyum vardır.	3.56	0.94
2.Okulun yöneticileri sorunların giderilmesinde başarılıdır.	3.64	0.79
3.Okulun yöneticileri dışarıdan gelen etki ve baskılara karşı fakülteyi korur.	3.92	0.80
4.Öğretim üyeleri iletişime her zaman açıktır.	3.94	0.80
5.Okulun eğitime yönelik hedefleri konusunda bilgi sahibiyiz.	3.69	0.80
6.Farklı sınıflardaki öğrenciler arasındaki iletişim güçlüdür.	3.68	0.82
7.Öğretim üyelerinin öğrencilere yaklaşımı insancıdır.	3.85	0.78
8.Okulda sosyal, kültürel, sportif faaliyetler desteklenir.	3.94	0.82
9.Derslerin verilmiş şekli bilgi aktarmaktan çok düşünce ve beceri geliştirici niteliktedir.	3.45	0.84
10.Okulun dışarıda (kampusta, kentte) olumlu bir imajı vardır.	3.90	0.84
11.Okulun öğretim elemanları kendi aralarında işbirliği ve dayanışma içindedirler.	3.92	0.79
12.Okul yönetimi öğrencileri, yönetmeliklere ve uygulamalara yönelik olarak zamanında ve doğru bilgilendirir.	3.74	0.85
13.Öğretim üyeleri hatalara karşı toleranslı davranırlar.	3.63	0.77
14.Öğrenciler hocalarını farklı sorunlarını iletecek kadar yakın görürler.	3.75	0.79
15.Öğrenciler, okuldaki uygulamalara yönelik sorunlarını veya düşüncelerini yöneticilere yeterli düzeyde aktarabilirler.	3.69	0.78

16.Öğretim elemanları fakülte ile özdeşdir.	3.82	0.77
17.Okula yeni gelen öğrencilerle eski öğrenciler çabuk kaynaşırlar.	3.84	0.80
18.Bu üniversitede Turizm Fakültesi öğrencisi olmak bir ayrıcalıktır.	4.00	0.91
19.Okulun araştırma görevlileri öğrencilere içtenlikle yardımcı olurlar.	3.85	0.80
20.İdari personel öğrencilerin taleplerini karşılamada olumlu bir tutum içindedirler.	3.83	0.84
21.Okulda öğrenci-hoca-personel arasında işbirliği ve dayanışma vardır.	3.89	0.79
22.Üniversite çağına gelen yakınlarıma bu fakülteyi tercih etmelerini öneririm.	3.75	0.82
23.Fakülte, aile, toplum ve iş dünyasındaki beklentileri karşılamaktadır	3.59	0.82
24.Öğrenciliğim sona erse bile, kendimi Turizm Fakülteli (BTİÖYO'lu) olarak göreceğim.	4.06	0.85
25.Okulun fiziki mekânları diğer fakültele göre farklı ve özgündür.	3.60	1.02
26.Okulda, açılış, kapanış, turizm haftası gibi günlerde törenlere önem verilir.	4.31	0.70
27.Okulun geçmişine ilişkin anılar, öyküler, olaylar eski öğrenciler tarafından yenilere aktarılır.	4.06	0.74
28.Diğer üniversitelerin turizm fakültelerinin aynı bölümündeki öğrenciler ile rekabette kendimi şanslı görüyorum.	3.99	0.84

(5:Kesinlikle katılıyorum, 4: Katılıyorum, 3: Kararsızım, 2: Katılmıyorum, 1:Kesinlikle katılmıyorum)

Tablo 3, her bir faktördeki maddelerin yüklenme değerini, her bir faktörün öz değerini ve açıkladığı varyansı ve faktörlerin güvenirlik (iç tutarlılık) değerlerini göstermektedir.

Toplanan veriler üzerinde temel bileşenler yöntemi ve varimax dönüştürmesine göre faktör analizi yapılarak turizm eğitimi alan öğrencilerin örgüt kültürü algılarının boyutları ortaya çıkarılmaya çalışılmıştır. Öğrencilerin örgüt kültürü algılarını ölçen 28 madde ile yapılan ilk faktör analizinde, 7 faktör elde edilmiştir. Ancak bu 7 faktör için yapılan içerik analizi sonucunda düşük yüklenme değerine (<.40) sahip 4 madde (3. -10. -14. -20. maddeler) bir sonraki faktör analizine dahil edilmemiştir. Kalan 24 maddenin faktör analizine tabi tutulması sonucunda yüklenme değeri .40'nin ve özdeğeri 1'in üzerinde toplam varyansın yaklaşık %53.512'sini açıklayan 5 faktör elde edilmiştir. Kaiser-Meyer-Olkin örneklem yeterliliği, .901 (p<.000), verinin faktör analizine uygun olduğunu göstermektedir.

Verinin analizinde en yüksek varyansı açıklayan (%13.346) Faktör 1 (Aidiyet ve etkinlik), 5 maddenin bir araya gelmesiyle oluşmuştur. Bu maddeler, "Okulda, açılış, kapanış, turizm haftası gibi günlerde törenlere önem verilir.", "Öğrenciliğim sona erse bile, kendimi Turizm Fakültesi (BTİÖYO'lu) olarak göreceğim.", "Diğer üniversitelerin turizm fakültelerinin aynı bölümündeki öğrenciler ile rekabette kendimi şanslı görüyorum.", "Okulun geçmişine ilişkin anılar, öyküler, olaylar eski öğrenciler tarafından yenilere aktarılır.", "Bu üniversitede Turizm Fakültesi öğrencisi olmak bir ayrıcalıktır." maddelerinden bir araya gelmiştir. Bu maddeler aidiyet ve etkinlik olarak isimlendirilmiştir. Faktör 2 (Örgütsel yapı) varyansın %11.297'sini açıklamakta ve 6 maddeden oluşmuştur. Bu maddeler, "Okulumuzda uygulamalar açısından bölümler arasında yüksek uyum vardır.", "Derslerin verilmiş şekli bilgi aktarmaktan çok düşünce ve beceri geliştirici niteliktedir.", "Üniversite çağına gelen yakınlarıma bu fakülteyi tercih etmelerini öneririm.", "Fakülte, aile, toplum ve iş dünyasındaki beklentileri karşılamaktadır.", "Okulun yöneticileri sorunların giderilmesinde başarılıdır.", "Okulun eğitime yönelik hedefleri konusunda bilgi sahibiyiz." maddelerinden oluşmuştur.

Faktör 3 (Güç mesafesi) varyansın % 10.175'ini açıklamakta ve 4 maddeden oluşmaktadır. Bu maddeler, "Öğretim üyelerinin öğrencilere yaklaşımı insancıldır.", "Öğretim üyeleri iletişime her zaman açıktır.", "Öğretim üyeleri hatalara karşı toleranslı davranırlar.", "Öğrenciler, okuldaki uygulamalara yönelik sorunlarını veya düşüncelerini yöneticilere yeterli düzeyde aktarabilirler." ifadelerinden oluşmaktadır ve güç mesafesi olarak isimlendirilmiştir. Faktör 4 (İş birliği) varyansın % 10.087'sini açıklamakta ve 4 maddeden oluşmaktadır. Bu maddeler, "Okulda öğrenci-hoca-personel arasında iş birliği ve dayanışma vardır.", "Okulun öğretim elemanları kendi aralarında iş birliği ve dayanışma içindedirler.", "Okul yönetimi öğrencileri, yönetmeliklere ve uygulamalara yönelik olarak zamanında ve doğru bilgilendirir.", "Öğretim elemanları fakülte ile özdeşdir." maddelerinin bir araya gelmesiyle oluşmuştur. Faktör 5 (İletişim) varyansın % 8.606'ını açıklamakta 5 maddeden oluşmaktadır. Bu faktör öğrencilerin farklı sınıflarla, eski öğrencilerle iletişimini içermekle birlikte "Okulda sosyal, kültürel, sportif faaliyetler desteklenir.", "Okulun fiziki mekânları diğer fakültelere göre farklı ve özgündür." maddeleri de bu faktöre yüklenmiştir.

Ölçeğin güvenilirlik çalışması için "Cronbach Alpha" iç tutarlık katsayıları hesaplanmıştır. Toplam 24 maddeden oluşan ölçeğin iç tutarlık/güvenirlik katsayısı $\alpha=0.900$ olarak bulunmuştur. Faktörlerin güvenilirlik katsayıları .667 ve .814 arasında olduğu Tablo 3'de görülmektedir. Ankette yer alan ifadeler için elde edilen Cronbach Alpha güvenilirlik katsayısının istatistiksel anlamda yeterli düzeyde olduğu anlaşılmakta ve ölçeğin tutarlı ve güvenilir bir ölçek olduğu görülmektedir (Ural ve diğ., 2005: 258).

Tablo 3: Öğrencilerin Örgüt Kültürü Algısı Faktör Analizi

Faktörler	Faktör yükleri	Özdeğer	Açıklanan varyans	Cronbach Alpha
Faktör 1: Aidiyet/ etkinlik ($\bar{x} = 4.08$)		7.476	13.346	.814
26.Okulda, açılış, kapanış, turizm haftası gibi günlerde törenlere önem verilir.	.742			
24.Öğrenciliğim sona erse bile, kendimi Turizm Fakülteli (BTİÖYO'lu) olarak göreceğim.	.724			
28.Diğer üniversitelerin turizm fakültelerinin aynı bölümündeki öğrenciler ile rekabette kendimi şanslı görüyorum.	.701			
27.Okulun geçmişine ilişkin anılar, öyküler, olaylar eski öğrenciler tarafından yenilere aktarılır.	.671			
18.Bu üniversitede Turizm Fakültesi öğrencisi olmak bir ayrıcalıktır.	.604			
Faktör 2: Örgütsel yapı ($\bar{x} = 3.61$)		1.671	11.297	.717
1.Okulumuzda uygulamalar açısından bölümler arasında yüksek uyum vardır.	.675			
9.Derslerin verilmiş şekli bilgi aktarmaktan çok düşünce ve beceri geliştirici niteliktedir.	.566			
22.Üniversite çağına gelen yakınlarıma bu fakülteyi tercih etmelerini öneririm.	.560			
23.Fakülte, aile, toplum ve iş dünyasındaki beklentileri karşılamaktadır	.495			
2.Okulun yöneticileri sorunların giderilmesinde başarılıdır.	.469			
5.Okulun eğitime yönelik hedefleri konusunda bilgi sahibiyiz.	.448			
Faktör 3: Güç Mesafesi ($\bar{x} = 3.78$)		1.446	10.175	.727
7.Öğretim üyelerinin öğrencilere yaklaşımı insancıldır.	.675			
4.Öğretim üyeleri iletişime her zaman açıktır.	.619			
13.Öğretim üyeleri hatalara karşı toleranslı davranırlar.	.566			
15.Öğrenciler, okuldaki uygulamalara yönelik sorunlarını veya düşüncelerini yöneticilere yeterli düzeyde	.440			

aktarabilirler.				
Faktör 4: İş birliği ($\bar{x} = 3.84$)		1.177	10.087	.714
21.Okulda öğrenci-hoca-personel arasında işbirliği ve dayanışma vardır.				
11.Okulun öğretim elemanları kendi aralarında işbirliği ve dayanışma içindedirler.				
12.Okul yönetimi öğrencileri, yönetmeliklere ve uygulamalara yönelik olarak zamanında ve doğru bilgilendirir.				
16.Öğretim elemanları fakülte ile özdeştir.				
Faktör 5: İletişim/ ilişki ($\bar{x} = 3.78$)		1.074	8.606	.667
8.Okulda sosyal, kültürel, sportif faaliyetler desteklenir.				
6.Farklı sınıflardaki öğrenciler arasındaki iletişim güçlüdür.				
17.Okula yeni gelen öğrencilerle eski öğrenciler çabuk kaynaşırlar.				
25.Okulun fiziki mekânları diğer fakültelere göre farklı ve özgündür.				
19.Okulun araştırma görevlileri öğrencilere içtenlikle yardımcı olurlar.				
Açıklanan toplam varyans			% 53,512	

Varimax Rotasyonlu Temel Bileşenler Faktör Analizi Kaiser-Meyer-Olkin Örneklem Yeterliliği= ,901, Bartlett 's Test of Sphericity: $p < .000$ (Chi-Square 2522.273, $df=276$). Ölçeğin tamamı için Cronbach alpha : ,900.

Yanıt Kategorileri: 5: Kesinlikle katılıyorum, 4: Katılıyorum, 3: Kararsızım, 2: Katılmıyorum, 1:Kesinlikle katılmıyorum.

Öğrencilerin örgüt kültürü algılarında cinsiyet ve yaş değişkenlerine göre istatistiksel olarak anlamlı bir farklılık bulunamamıştır. Okuduğu sınıf değişkeni açısından öğrencilerin örgüt kültürü algılarını belirlemeye yönelik anlamlı bir farklılığın olup olmadığını belirlemek için bağımsız örneklem t testi yapılmıştır. Test sonuçları Tablo 4'te verilmiştir. Tablo 4'e göre örgütsel yapı ve güç mesafesi boyutlarında 3 ve 4. sınıflar arasında anlamlı farklılıklar bulunmuştur. Bu bulgulara göre 3. Sınıflar 4. Sınıflara göre örgütsel yapı boyutu ifadelerini ve benzer şekilde güç mesafesi boyutu ifadelerini 3. Sınıfların 4. Sınıflara göre daha olumlu algıladıkları ortalamalardan görülmektedir.

Tablo 4: Öğrencilerin Okuduğu Sınıf Değişkeni Açısından Örgüt Kültürü Algılarını Belirlemeye Yönelik Bağımsız Örneklem t-Testi

	No	Sınıf	N	\bar{X}	ss	t-değeri	df	Sig.
Aidiyet/ Etkinlik	1	3. sınıf	139	4.10	.59	.345	314	.730
	2	4. sınıf	177	4.07	.63			
Örgütsel Yapı	1	3. sınıf	139	3.72	.46	2.991	314	.003*
	2	4. sınıf	177	3.53	.58			
Güç Mesafesi	1	3. sınıf	139	3.88	.54	2.731	314	.007*
	2	4. sınıf	177	3.70	.60			
İşbirliği	1	3. sınıf	139	3.86	.56	.612	314	.541
	2	4. sınıf	177	3.82	.57			
İletişim/İlişki	1	3. sınıf	139	3.80	.59	.549	314	.583
	2	4. sınıf	177	3.77	.54			

*p<.05

Okudukları bölümü isteyerek tercih etme değişkeni açısından öğrencilerin örgüt kültürü algılarını belirlemeye yönelik bakış açılarına yönelik anlamlı bir farklılığın olup olmadığını belirlemek için bağımsız örneklem t testi yapılmıştır. Test sonuçları Tablo 5'te verilmiştir. Tablo 5'te görüldüğü gibi öğrencilerin okudukları bölümü isteyerek tercih etme değişkeni açısından örgütsel yapı ve güç mesafesi boyutlarında anlamlı farklılık bulunamazken aidiyet/etkinlik, iş birliği ve iletişim boyutlarında okudukları bölümü isteyerek tercih edenlerle etmeyen öğrenciler arasında istatistiksel olarak anlamlı farklılıklar bulunmuştur. Aidiyet/etkinlik boyutunda okudukları bölümü isteyerek tercih edenlerin ortalamaları istemeden tercih edenlere göre daha yüksektir. İş birliği boyutunda okudukları bölümü isteyerek tercih edenlerin ortalamaları istemeden tercih edenlere göre daha yüksektir. Benzer şekilde iletişim boyutunda da okudukları bölümü isteyerek tercih edenlerin ortalamaları istemeden tercih edenlere göre daha yüksektir. Bu bulgulara göre okudukları bölümü isteyerek tercih eden öğrenciler, istemeden tercih edenlere göre aidiyet/etkinlik, iş birliği ve iletişim boyutlarını daha olumlu algılamaktadırlar.

Tablo 5: Öğrencilerin Okudukları Bölümü İsteyerek Tercih Etme Durumları Açısından Örgüt Kültürü Algılarını Belirlemeye Yönelik Bağımsız Örneklem t-Testi

	No	Seçenek.	N	\bar{X}	ss	t-değeri	df	Sig.
Aidiyet/ etkinlik	1	Evet	235	4.13	.60	2.394	314	0.17*
	2	Hayır	81	3.94	.63			
Örgütsel Yapı	1	Evet	235	3.63	.51	.830	314	.445
	2	Hayır	81	3.57	.60			
Güç Mesafesi	1	Evet	235	3.81	.56	1.485	314	.139
	2	Hayır	81	3.70	.63			
İş birliği	1	Evet	235	3.88	.55	2.230	314	.026*
	2	Hayır	81	3.72	.59			
İletişim/İlişki	1	Evet	235	3.82	.54	2.130	314	.034*
	2	Hayır	81	3.67	.61			

*p<.05

Sektörde çalışma durumları değişkeni açısından öğrencilerin örgüt kültürü algılarını belirlemeye yönelik anlamlı bir farklılığın olup olmadığını belirlemek için yapılan bağımsız örneklem t testi sonuçları Tablo 6'da verilmiştir. Tablo 6'ya göre tüm boyutlarda anlamlı farklılıklar bulunmuştur. Aidiyet/etkinlik boyutunda sektörde çalışmak isteyen öğrencilerin ortalamaları çalışmak istemeyenlere göre daha yüksektir. Örgütsel yapı, güç mesafesi, iş birliği ve iletişim boyutlarında da sektörde çalışmak isteyen öğrencilerin ortalamaları çalışmak istemeyenlere göre daha yüksektir. Dolayısıyla sektörde çalışmak isteyen öğrencilerin, çalışmak istemeyenlere göre aidiyet/etkinlik, örgütsel yapı, güç mesafesi, iş birliği ve iletişim boyutlarındaki ifadeleri daha olumlu algıladıkları görülmektedir.

Tablo 6: Öğrencilerin Sektörde Çalışma Durumları Açısından Örgüt Kültürü Algılarını Belirlemeye Yönelik Bağımsız Örneklem t-Testi

	No	Seçenek.	N	\bar{X}	ss	t-değeri	df	Sig.
Aidiyet/ Etkinlik	1	Evet	177	4.17	.57	2.883	314	.004*
	2	Hayır	139	3.97	.64			
Örgütsel Yapı	1	Evet	177	3.72	.51	3.868	314	.000*
	2	Hayır	139	3.48	.54			
Güç Mesafesi	1	Evet	177	3.89	.55	3.907	314	.000*
	2	Hayır	139	3.64	.58			
İş birliği	1	Evet	177	3.92	.53	2.843	314	.005*
	2	Hayır	139	3.74	.59			
İletişim/İlişki	1	Evet	177	3.85	.52	2.568	314	.011*
	2	Hayır	139	3.69	.59			

*p<.05

Öğrencilerin okuduğu bölüm değişkeni açısından öğrencilerin örgüt kültürü algılarını belirlemeye yönelik anlamlı bir farklılığın olup olmadığını belirlemek için bağımsız örneklem t testi yapılmıştır. Test sonuçları tablo 7'de

verilmiştir. Test sonuçlarına göre öğrencilerin okuduğu bölüm değişkeni açısından aidiyet/etkinlik, örgütsel yapı, güç mesafesi ve iş birliği boyutlarında anlamlı farklılıklar vardır. Turizm Rehberliğinde okuyan öğrencilerin Konaklama ve Seyahat işletmeciliğinde okuyanlara göre aidiyet/ etkinlik boyutunu daha olumlu algıladıkları görülmektedir. Benzer şekilde Turizm Rehberliği bölümünde okuyan öğrenciler Konaklama ve Seyahat İşletmeciliği bölümünde okuyan öğrencilere göre örgütsel yapı boyutu ifadelerini daha olumlu algıladıkları görülmektedir. Güç mesafesi boyutu ifadelerine ise Turizm Rehberliği bölümünde okuyan öğrencilerin Seyahat İşletmeciliği bölümünde okuyan öğrencilere kıyasla daha olumlu algıladıkları görülmektedir. Son olarak iş birliği boyutu ifadelerine Konaklama İşletmeciliği bölümünde okuyan öğrencilerin seyahat bölümü öğrencilerine kıyasla daha olumlu algıladıkları görülmektedir.

Tablo 7: Öğrencilerin Okuduğu Bölüm Değişkeni Açısından Fakülte Algılarını Belirlemeye İlişkin Anova Analizi Sonuçları

	No	Bölüm	N	\bar{X}	ss	F	Sig.	Farklılık
Aidiyet/ Etkinlik	1	Konak. İş.	132	4.08	.58	4.096	.018*	1,2< 3
	2	Seyahat İş.	135	4.01	.64			
	3	Turizm Reh.	49	4.30	.57			
Örgütsel Yapı	1	Konak. İş.	132	3.67	.52	3.397	.035*	1> 2 2< 3
	2	Seyahat İş.	135	3.52	.57			
	3	Turizm Reh.	49	3.71	.45			
Güç Mesafesi	1	Konak. İş.	132	3.80	.53	4.785	.009*	2< 3
	2	Seyahat İş.	135	3.68	.62			
	3	Turizm Reh.	49	3.97	.54			
İş birliği	1	Konak. İş.	132	3.91	.54	3.158	.044*	1> 2
	2	Seyahat İş.	135	3.75	.58			
	3	Turizm Reh.	49	3.91	.56			
İletişim/ İlişki	1	Konak. İş.	132	3.84	.55	2.274	.105	
	2	Seyahat İş.	135	3.70	.56			
	3	Turizm Reh.	49	3.83	.57			

*p<.05

Fakülte kültürü boyutlarını temsil eden alt boyutlar arasında anlamlı bir ilişki olup olmadığını belirlemek için Korelasyon analizi yapılmıştır. Tablo 8'de ankete katılan öğrencilerin korelasyon değerleri incelendiğinde, bütün alt boyutlar arasında anlamlı pozitif bir ilişki olduğu görülmektedir. Başka bir söyleyişle alt boyutlar arasında güçlü bir ilişki söz konusudur. En yüksek

korelasyonun güç mesafesi ve örgütsel yapı boyutları ($r = .596, p < .01$) arasında ikinci en yüksek korelasyonun ise güç mesafesi ve işbirliği boyutları ($r = .587, p < .01$) arasında olduğu görülmüştür. Tablo 8'e göre en yüksek ortalamaya sahip boyutun aidiyet/etkinlik boyutu ikinci sırada ise işbirliği boyutu olduğu görülmektedir.

Tablo 8: Korelasyon Değerleri

Değişkenler	\bar{X}		1	2	3	4	5
1.Aidiyet/etki.	4.08	Pearson Correlation Sig. (2-tailed)	1				
2.Örgüt. yapı	3.61	Pearson Correlation Sig. (2-tailed)	,524** ,000	1			
3.Güç mesaf.	3.78	Pearson Correlation Sig. (2-tailed)	,540** ,000	,596** ,000	1		
4.İşbirliği	3.84	Pearson Correlation Sig. (2-tailed)	,481** ,000	,501** ,000	,587** ,000	1	
5.İletişim/İlişki	3.78	Pearson Correlation Sig. (2-tailed)	,494** ,000	,518** ,000	,577** ,000	,490** ,000	1

(**) Korelasyon 0.01 düzeyinde çift taraflı öneme sahiptir

Sonuç ve Öneriler

Lisans düzeyinde turizm eğitimi alan öğrencilerin, örgüt kültürü algılarını belirlemeyi amaçlayan bu çalışmanın sonuçlarına göre öğrencilerin örgüt kültürü algılarının genel olarak olumlu olduğu tespit edilmiştir. Öğrencilerin en olumlu algıladıkları ifadeler şunlardır: "Okulda, açılış, kapanış, turizm haftası gibi günlerde törenlere önem verilir.", "Öğrenciliğim sona erse bile, kendimi Turizm Fakültesi (BTİOYO'lu) olarak göreceğim.", "Okulun geçmişine ilişkin anılar, öyküler, olaylar eski öğrenciler tarafından yenilere aktarılır.", "Bu üniversitede Turizm Fakültesi öğrencisi olmak bir ayrıcalıktır.". Bu sonuçlardan öğrencilerin okul kimliğini benimseyip kabullendikleri anlaşılmaktadır. Yılmaz ve Oğuz (2005), Argon ve Kösterelioğlu'da (2009) farklı fakülteler bu konuda yaptıkları araştırmalarda da benzer sonuçlara ulaşmışlardır. Lisans düzeyinde turizm eğitimi veren kurumlar arasında BTİOYO'nun başarılı bir kurum kimliğine sahip olmasında öğretim elemanlarının, öğrencilerin, çalışanların ve sektör temsilcilerinin önemli rolü olmakla birlikte köklü bir geçmişe sahip olan BTİOYO'dan mezun olan öğrenciler tarafından BTİOYO Mezunlar Derneği'nin kurulması ve bu derneğe okul yönetiminin destek vermesi mezun öğrenciler ve mevcut öğrenciler arasında bir bağ oluşturması örgüt kültürünü güçlendirmiştir (Geyik, 2014; Türkmen ve diğ., 2014). Okulun geçmişine ilişkin anıların,

öykülerin, olayların eski öğrenciler tarafından yenilere aktarılması örgüt kültürünün gözle görülen somut yönünün (artifaktlar) güçlü olduğunu göstermektedir. Ayrıca öğrenciler okulun geçmişine ilişkin anılarını, öykülerini duyarak, örgütün değerlerini öğrenmekte ve bu şekilde öğrenilen değerler daha çabuk öğrenilmektedir (Özkalp ve diğ., 2001). Hikayeler, törenler değerler ve simgelerle yaratılan örgüt kültürü ne kadar benimsenmiş ise o kadar güçlü olurken, bunlara sahip olmayan örgüt kültürleri de o kadar zayıf olmaktadır (Vural, 2003). Bu sonuçlardan BTİÖYO'nun güçlü bir örgüt kültürüne sahip olduğunu söyleyebiliriz.

Araştırmaya katılan öğrencilerin “Okulumuzda uygulamalar açısından bölümler arasında yüksek uyum vardır.”, “Fakülte, aile, toplum ve iş dünyasındaki beklentileri karşılamaktadır.”, “Okulun fiziki mekânları diğer fakültelere göre farklı ve özgündür.”, “Öğretim üyeleri hatalara karşı toleranslı davranırlar.” ifadelerinde kararsız oldukları görülmektedir. Yılmaz ve Oğuz (2005), Argon ve Kösterelioğlu'nun (2009) çalışmalarında da öğrencilerin bu konularda kararsız kaldıkları görülmektedir. Bu sonuçlara göre bölümler arasında uyumun artırılması, Fakültenin toplum ve iş dünyasının beklentilerini daha fazla karşılaması ve öğretim üyelerinin hatalara karşı daha toleranslı olmaları önerilebilir.

Bu çalışmada öğrencilerin örgüt kültürü algılarının aidiyet/etkinlik, örgütsel yapı, güç mesafesi, iş birliği, iletişim boyutlarından oluştuğu tespit edilmiştir. Öğrencilerin en fazla olumlu algılarının olduğu boyut aidiyet/etkinlik boyutudur. Bu sonuç Güneş'in (2011) çalışmasıyla benzerlik teşkil etmektedir. Okul kültürünün bir bileşeni olarak öğrencilerin kendilerini kurumlarına ait hissetmeleri, örgüt kültürünün gelecek kuşaklara aktarılmasında etkili olacaktır. Aynı zamanda aidiyet duygusu öğrencinin akademik başarısı üzerinde önemli rol oynayabilir (Köker ve diğ., 2013). İş birliği, iletişim boyutları da öğrenciler tarafından olumlu algılanmaktadır. İş birliği ve iletişim, bir örgütün var olma nedeni olan amaçlarının gerçekleştirilmesinde etkili olması nedeniyle örgütün başarısında önemlidir (Gizir, 2007). Örgütsel yapı boyutunda öğrencilerin kararsız kaldıkları görülmektedir. Bu sonuç Argon ve Kösterelioğlu'nun (2009) çalışmalarıyla benzerlik teşkil etmektedir. Erdem ve İşbaşı (2001), Yılmaz ve Oğuz (2005), Köksal'ın (2007) çalışmalarında örgütsel yapı boyutunun öğrenciler tarafından daha olumsuz algılandığı belirlenmiştir. Örgütsel yapı boyutuna yönelik ifadelerde öğrencilerin kararsız kalmalarının nedenleri ortaya koyularak düzeltici öneriler getirilmelidir.

Öğrencilerin örgüt kültürü algılarında, okudukları sınıf, okudukları bölüm, okudukları bölümü isteyerek tercih etme ve sektörde çalışma durumları açısından anlamlı farklılıklar bulunmuştur. Okudukları bölümü isteyerek tercih eden öğrenciler, istemeden tercih edenlere göre aidiyet/etkinlik, iş birliği ve iletişim boyutlarını daha olumlu algıladıkları; sektörde çalışmak isteyen

öğrencilerin ise sektörde çalışmak istemeyenlere göre örgüt kültürünün tüm boyutlarını daha olumlu algıladıkları dikkate değer sonuçlardır.

Fakülte kültürü boyutlarını temsil eden alt boyutlar arasında anlamlı bir ilişki olup olmadığını belirlemek için yapılan Korelasyon analizi sonucunda bütün alt boyutlar arasında anlamlı pozitif bir ilişki olduğu tespit edilmiştir.

Bu çalışma Balıkesir Üniversitesi Turizm Fakültesi öğrencileri üzerinde uygulanmıştır. İleride yapılacak olan çalışmalarda farklı eğitim kurumları ve farklı kitleler örneklem alanı seçilerek kıyaslamalar yapılabilir. Ayrıca akademik örgütlerde alt kültür grubu olan öğretim elemanlarının da örgüt kültürü algılarını belirlemeye yönelik çalışmalar yapılabilir.

KAYNAKÇA

ACUNER, Şebnem Akın (2010), Örgüt Kültürünü Oluşturan Unsurların Çalışanlar Üzerindeki Motivasyonel Etkileri, Milli Prodüktivite Merkezi Yayınları, No:713, Ankara.

ARGON, Türkan ve Meltem A. Kösterelioğlu (2009), Üniversite Öğrencilerinin Üniversite Yaşam Kalitesi Ve Fakülte Kültürüne İlişkin Algıları. Elektronik Sosyal Bilimler Dergisi Güz, 8 (30), 43-61.

AYDOĞAN, Z. Ferhan (2004), Örgüt Kültürü Ve İklimi, Gazi Üniversitesi Ticaret Ve Turizm Eğitim Fakültesi Dergisi, 2, 203-215.

AKTAN, Çoşkun Can ve Hasan Tutar (2007), Bir Sosyal Sabit Sermaye Olarak Kültür, Pazarlama İletişim Kültürü Dergisi, 5-12.

BAKAN, İsmail, , Tuba Büyükbeşe ve H. Çetin Bedestenci (2004), Örgüt Sırlarının Çözümünde Örgüt Kültürü: Teorik Ve Ampirik Yaklaşım. Aktüel Yayınları, İstanbul.

BALCI, Ali (2003), Eğitim Örgütlerine Yeni Bakış Açıları: Kuram-Araştırma İlişkisi II. Kuram Ve Uygulamada Eğitim Yönetimi, 9 (33), 26–61.

BALCI, Ali (2000). Örgütsel Gelişme Kuram ve Uygulama, Pegem Yayıncılık, Ankara.

ERDEM, Ferda ve, Janset Özen İşbaşı (2001), Eğitim Kurumlarında Örgüt Kültürü Ve Öğrenci Alt Kültürünün Algılamaları. Akdeniz İ.İ.B.F. Dergisi. (1), 33–57.

EREN, Erol (1998), Örgütsel Davranış ve Yönetim Psikolojisi, Beta Basım Yayım Dağıtım, İstanbul.

DOĞAN, Binali (2007), Örgüt Kültürü, Beta Basım Yayım Dağıtım, İstanbul.

GEYİK, Seher (2014), Balıkesir Turizm İşletmeciliği ve Otelcilik Yüksekokulu'nun Kurumsal Tarihi. III. Disiplinlerarası Turizm Araştırmaları Kongresi, 04-05 Nisan 2014, Kuşadası, 887-901.

GİZİR, Sıdıka.(2007) . Üniversitelerde Örgüt Kültürü Ve Örgüt-İç İletişim Üzerine Bir Derleme Çalışması, Kuram Ve Uygulamada Eğitim Yönetimi, 50, 247-268.

GÜNEŞ, Harika (2011), Öğrencilerin Üniversite Örgüt Kültürü Algılamaları: Gazi Üniversitesi İİBFF' De Bir Araştırma, (Yayınlanmamış Yüksek Lisans Tezi), Gazi Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü İşletme Anabilim Dalı, Ankara.

KÖKER, Nahit Erdem ve Mine Yeniçeri Alemdar (2013), Kurum Kültürü Algısı Zaman İçinde Değişir Mi? Ampirik Bir Araştırma, İşletme Araştırmaları Dergisi, 5/1, 32-56.

KÖKSAL, Kemal (2007), Yükseköğretimde Örgüt Kültürü Ve Alan Araştırması, (Yayınlanmamış Yüksek Lisans Tezi), Balıkesir Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü İşletme Anabilim Dalı, Balıkesir.

KÖSE, Sevinç, Semra Tetik ve Cuma Ercan (2001), Örgüt Kültürünü Oluşturan Faktörler, Celal Bayar Üniversitesi İ.İ.B.F Yönetim Ve Ekonomi Dergisi, 7, (1), 219-242.

ÖZKALP, Enver ve Çiğdem Kirel (2001), Örgütsel Davranış. Etam AŞ. Matbaası, Eskişehir.

SABUNCUOĞLU, Zeyyat (2001). İşletmelerde Halkla İlişkiler, Bursa: Ezgi Kitabevi.

SCHEIN, Edgar H. (1984), Coming To A New Awareness Of Organizational Culture. Sloan Management Review, 25 (2), 3–16.

SCHEIN, Edgar H. (1990), Organizational Culture, American Psychologist, Vol: 45/2, 109-119.

SEYMEN, Oya Aytemiz (2008), Örgütsel Bağlılığı Etkileyen Örgüt Kültürü Tipleri Üzerine Bir Araştırma, Detay Yayıncılık, Ankara.

ŞİŞMAN, Mehmet, (2011), Örgütler ve Kültürler, 3.Baskı., Pegem Yayıncılık, Ankara.

TERZİ, Ali Rıza (2000), Örgüt Kültürü, Nobel Yayın Dağıtım, Yayın no: 166.

TÜRKMEN, Serkan, Bilal Deveci ve Cevdet Avcıkurt, (2014). Türk Turizm Eğitimi İçerisinde BTİOYO'nun Yeri ve Önemi, III. Disiplinlerarası Turizm Araştırmaları Kongresi, 04-05 Nisan 2014, Kuşadası, 927-937.

VURAL, Beril Akıncı. (2003), Kurum Kültürü ve Örgütsel İletişim, İletişim Yayınları, İstanbul.

VURAL, Beril Akıncı ve Çoşkun, G. (2007), Örgüt Kültürü, Nobel Yayın Dağıtım, Ankara.

YALÇIN, Azmi ve Esmeray Yoğun Erçen (2004), Kültür ile Şekillenen Çatışma Tepkileri Üzerine Bir Uygulama, [http. sosyalbilimler.cu.edu.tr/dergidosyalar](http://sosyalbilimler.cu.edu.tr/dergidosyalar).

YILMAZ, Kürşad, Ebru Oğuz (2005), Eğitim Bilimleri Fakültesi Öğrencilerinin Fakülte Kültürüne İlişkin Algıları, Ankara Üniversitesi Eğitim Bilimleri Fakültesi Dergisi, 38(1), 101-122.

Balıkesir Üniversitesi Turizm Fakültesi Tarihçesi.

(URL:http://www.balikesir.edu.tr/bau/fakulte/turizm_fakultesi/icerik/tarihce)

Erişim: 4 Ağustos 2014.